

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Tilskud Vand & Natur
tilskud-natur@sgav.dk

26-05-2025

Cc. jerst@sgav.dk & sepau@sgav.dk

J.nr. 2025 - 8359

Høringssvar – Bekendtgørelse om tilskud til skovrejsning

Tak for muligheden for at afgive høringssvar. Indledningsvis vil vi gerne kvittere for, at kriterierne for den nye ordning er holdt mere simple end tidligere. Skovlovens § 4, som omfatter fredskovspålæggelse af arealet, giver samtidig mulighed for, at lodsejere og skovrejsningskonsulenter kan planlægge og plante mange forskellige typer af skove. Det er grundlæggende godt med denne frie tilgang, og det vil naturligt give en diversitet i de kommende 250.000 ha skove.

Skovrejsningsordningens primære fokus har i høj grad været rettet mod kvælstofindsatsbehovet, beskyttelse af grundvandet samt hensynet til natur og biodiversitet. Klimaeffekten har ligget implicit i tilskudsordningens effekter. Jf. bekendtgørelsens § 2 er det derfor også positivt at se, at klimaeffekten nævnes som et formål med skovrejsningsordningen, sammen med de øvrige hensyn til miljø og natur.

Det er, sammenlignet med tidligere bekendtgørelser, relativt overskueligt at fornemme, hvordan den nye ordning kommer til at udforme sig. Men en enkel bekendtgørelse er én ting – en dertilhørende nem og overskuelig vejledning er en anden. Hermed en opfordring til, at vejledningen kommer til at afspejle den enkelthed, der lægges op til i bekendtgørelsen. Fordelen ved en enkel vejledning er ligeledes, at man derved kan undgå for mange ændringer over tid. Det har de tidligere EU-ordninger ikke formået, hvilket har været et årligt tilbagevendende frustrationspunkt.

For at det derudover bliver en god ordning, er det utrolig vigtigt, at skovrejsningskonsulenter tænkes med ind i de processuelle elementer af ansøgningen, og at deres arbejde dermed gøres så let som muligt. Skrækscenariet er, at vi havner i bureaukrati og lange sagsbehandlingstider. Fokus skal være på, at vi får plantet nogle gode skove – hvilket kræver, at skovrejsningskonsulenternes arbejde foregår i felten og ikke bag skrivebordet.

Bemærkninger til de enkelte kapitler

Kapitel 1 - Anvendelsesområde

Der vil potentielt være arealer tilgængelige for skovrejsning, som ikke nødvendigvis er klassificeret som værende 'landbrugsarealer', jf. §1. Det bør klart defineres i bekendtgørelsen eller i vejledningen, om det udelukkende er arealer klassificeret som landbrugsarealer, der kan modtage skovrejsningstilskud, eller om der undtagelsesvis også kan søges tilskud til andre arealtyper.

Kapitel 2 – Ansøgning m.v.

I og med at der kan indgives skovrejsningsprojekter løbende, vil vi opfordre til, at det ikke kun er områder i tabel 1, som dette omfatter, men ligeledes de arealer, som måtte ansøge om tilskud i tabel 2 og 3. Dertil ser vi gerne, at der – med løbende ansøgningsmuligheder – også sker løbende sagsbehandling. Der kan være en bekymring for, at der opstår en flaskehals, hvis ansøgninger kan indsendes hele året, men først behandles i en afgrænset periode.

Vi antager, at der ikke skal fremsendes en særskilt ansøgning om fredskovspåbyggelse jf. § 6, stk. 2, i forbindelse med ansøgning om tilskud til et skovrejsningsprojekt. Hvis dette ikke er tilfældet, vil det være hensigtsmæssigt at tænke denne del ind fra starten.

I forhold til prioritering af skovrejsningsprojekter efter kriterierne i § 7, stk. 3, finder vi grundlæggende kriterierne fornuftige. Dog kunne der med fordel tilføjes et prioriteringskriterium, som vægter skove med høj klimaeffekt. Som nævnt indledningsvis er klimaeffekten fortsat ordningens primære formål og bør derfor naturligt indgå som kriterium.

Vi ønsker også at knytte en kommentar til pointsystemet for prioriteringskriterierne i bilag 2. Her fremgår det tydeligt, at kvælstofindsatsbehov er ordningens primære fokus. Pointsystemet kan dog efter vores opfattelse komme til at virke uhensigtsmæssigt, da der kan opstå en situation, hvor et projekt scorer højt på alle øvrige parametre, men fravælges, fordi andre ansøgninger ligger i områder med særligt kvælstofindsatsbehov. Det er grundlæggende ærgerligt, hvis et ellers godt skovrejsningsprojekt ikke kan igangsættes af den grund. Vi opfordrer derfor til, at der i højere grad tages højde for helheden i projekterne, og at pointvægtningen for kvælstofindsats nedsættes.

Af § 8, nr. 5, fremgår det, at "Indtegning af projektarealet skal ske i det elektroniske system om miljødata, som kan tilgås via styrelsens hjemmeside". Menes der MARS, eller er det et andet system, der skal anvendes til denne del?

Af § 8, nr. 6, vil vi fremhæve en bekymring for, at der kan opstå flaskehalse, når kommunerne skal foretage miljøvurderinger. Det ser vi allerede i dag. Kunne der differentieres i miljøvurderingsloven i forhold til, hvornår skovrejsning er omfattet? Det kunne eksempelvis være baseret på projektets størrelse – eller kan det overvejes helt at undtage skovrejsning, da det alt andet lige forlænger processen for tilsagn.

Af § 8, stk. 10, nr. 5, beskrives muligheden for, at flere kan gå sammen om et projekt. Der er behov for afklaring af, om det samlede projekt skal være på minimum 1 ha, eller om hver deltager i projektet skal bidrage med mindst 1 ha. Denne afklaring er relevant i forhold til muligheden for at opnå fredskovspåbyggelse på ejendomsniveau.

Kapitel 3 – Projektkriterier

Projektkriterierne i §9 virker simple og til og gå til, som det hele tiden har været varslet. Det bliver særligt spændende at se disse projektkriterier nærmere beskrevet i vejledningen.

I forhold til § 9, nr. 5: "Projektarealet er ikke beliggende på kulstofrige lavbundsjord med minimum 6 pct. organisk kulstofindhold, *jf. link1, jf. dog stk. 2*", lægges der op til en konkret vurdering fra sag til sag. Det bør dog afklares, om der kan gives en generel retningslinje, så lodsejere lettere kan vurdere, om der er potentiale for skovrejsningsprojekter på deres arealer. Retningslinjerne kunne tage biodiversitets effekter, samlet klimaeffekt samt spredningskorridorer i betragtning. Dertil bør der generelt ses nærmere på potentialerne ved skovrejsning på lavbundsjord frem mod genbesøget i 2027 ved fx gennemgang af udenlandsk forskning på området. Der kan være væsentlige synergier at hente ved en

kombineret tilgang til udtagningen, og dermed potentiale for større klimaeffekt samt bedre forhold for natur og biodiversitet.

Kapitel 4 – Tilskudssatser og udbetaling

Den nye ordning kan, udover den mere enkle tilgang og de forhøjede tilskud, udmærke sig ved at gentænke udbetalingsprocessen, så den ikke bliver som i EU-ordningen. Skal ordningen være succesfuld, er det vigtigt, at tilskuddet hurtigt bliver udbetalt. Dertil er det mere attraktivt, at tilskuddet udbetales på én gang. Dette vil samtidig være en mindre administrativt tung opgave for skovrejsningskonsulenterne.

Vi vil derudover også nævne – og opfordre til – at anlægsomkostningerne gøres fradragsberettigede i anlægsåret. Det vil ligeledes gøre ordningen mere attraktiv.

Af § 11 fremgår det, at der skal fremsendes dokumentation for skovrejsningsprojektets gennemførelse. Hvilke krav er der til dokumentationen for projektets gennemførelse? Vi antager, at det vil fremgå af vejledningen – men lad os opfordre til, at denne del ligeledes er simpel og nem at håndtere.

Kapitel 5 – Forpligtelser og tinglysning

Af § 12, nr. 1, fremgår det, at urørt skovrejsning skal tilplantes med planter fra bilag 3. Vi vil opfordre til, at bilaget genbesøges. I vores optik virker listen forældet, og vi har svært ved at genkende, at alle arterne skulle være hjemmehørende – især i forhold til andre arter, som ikke fremgår af listen.

§ 12, nr. 4: Det virker fornuftigt, at skovrejsningsprojektet har en treårig periode til at blive gennemført. Det giver fleksibilitet til at planlægge ud i fremtiden – både for lodsejere og skovrejsningskonsulenter – men også i forhold til planteproduktionen.

§ 12, nr. 6: Vi kan være bekymrede for, at denne del forhindrer muligheden for at etablere en forkultur med den formulering, der foreligger her. Det bør præciseres, at det naturligvis er muligt at etablere forkulturer og indplante ammetræer – alt sammen for at frembringe den bedste skov hurtigst muligt.

Vi opfordrer til, at det gøres helt klart, hvor lang projektperioden er, med henblik på at undgå misforståelser. Dette kan med fordel skrives tydeligt ind i vejledningen.

§ 12, stk. 7, nr. 2: Det er u hensigtsmæssigt, at der sættes en fast dato for sidste anvendelse af pesticider og gødning. Det bør i stedet fremgå, at pesticider og gødning kan anvendes frem til tilplantning, da en fast dato ellers kan komme i krambolage med den landbrugsmæssige drift.

§ 13, stk. 3, nr. 2: Der kan med fordel udarbejdes en liste i vejledningen over invasive arter til præcisering af, hvad denne bestemmelse omfatter. Det bør også tydeliggøres, om denne del kun gælder for urørte skovrejsningsarealer.

§ 14, nr. 6: Der er rejst spørgsmål om, hvorvidt der her sker et sammenfald med vandløbsloven, og der kan være uoverensstemmelser mellem de to bekendtgørelser. Medfører tinglysningen af servitutten, at vandløbsloven sættes ud af kraft? Derudover vil det være fordelagtigt, hvis vejledningen indeholder en definition af, hvad der forstås ved "anden rimelig vis", så der ikke opstår misforståelser.

Kapitel 6 – Ændringer af projekter i projektperioden og anmeldeordning

Det bør defineres klart, hvad en væsentlig ændring af et skovrejsningsprojekt er. Det kan eventuelt beskrives tydeligt, at der ikke skal anmeldes ændringer, såfremt § 15, stk. 2, fortsat overholdes. Alternativt bør der fastsættes bagatelgrænser for ændringsanmodninger.

Vi vil også her fremhæve, at denne del – alt efter udformning og beskrivelse i vejledningen – bør prioriteres at blive behandlet så smidigt som muligt, da det vil lette skovrejsningskonsulenternes daglige arbejde.

Kapitel 7 – Tilbagebetaling af tilskud

Ingen bemærkninger.

Kapitel 8 - Ikrafttrædelse

Afslutningsvis vil vi blot nævne, at vi ser frem til, at EU-Kommissionen har godkendt støtteordningen, og at vi dermed kan komme en ikrafttrædelsesdato nærmere. Fra branchens side vil vi gøre vores for at få den nye ordning til at virke efter hensigten.

Med venlig hilsen

Mathias Lykke Nygård Johansen

Chefkonsulent

Tlf. 2611 7517

mj@danskskovforening.dk